

Gemeente van Christus,

Oudejaarsdag, dag van bezinning en achterom kijken. Dag van balans opmaken en herinnering. Weten we nog hoe we dit jaar begonnen zijn? Soms is een jaar voorbij voordat we het doorhebben. Soms lijkt een jaar oneindig lang te duren. Was het een jaar van vreugde, of een jaar van verdriet? Was het een jaar van groei of teruggang? Was het een jaar van vriendschap of een jaar van eenzaamheid?

Meestal is het noch het één, noch het ander alleen. Het leven kent immers zijn ups en downs en dat geldt voor de meeste jaren van ons leven. Daarom denken we er soms helemaal niet meer bij na en wordt oudejaarsdag alleen maar een dag van oliebollen, vuurwerk en champagne. Ach, zeggen we dan relativerend tegen elkaar: eigenlijk is dit ook maar een gewone dag en een gewone nacht, toevallig verspringt er deze nacht een jaartal op de kalender... Nou en?

Maar als we op oudejaarsdag niet meer de balans opmaken, wanneer doen we dat dan wel? Misschien zingen of lezen we vanavond wel weer die bekende woorden van Psalm 90, waarin de Psalmist terugkijkt en om zich heen kijkt:

*'Zeventig jaar duren onze dagen
of tachtig als wij sterk zijn.
Het beste daarvan is moeite en leed,
het gaat snel voorbij en wij vliegen heen.'*

Het lijkt een relativerende constatering – het is de moeite van het omkijken niet waard. Maar dan komt daar die bekende bede:

*'Leer ons zo onze dagen te tellen
dat wijsheid ons hart vervult.'*

Dan kijken we dus toch achterom en proberen te begrijpen waarom het allemaal zo gelopen is: wat heeft het ons geleerd, hoe laat ons dit afgelopen jaar zien waar het in ons leven om draait? Als we kijken naar het jaar dat voorbij is, kan het zijn dat we in een *spiegel* kijken. En de vraag is dan: *durven* we in die spiegel te kijken?

Ik nodig u uit toch even om te kijken. Misschien zitten er vanmorgen mensen in de kerk die er afgelopen jaar op 1 januari ook waren, toen ik mijn eerste dienst hier in Een hield. We lazen toen de tekst waar we onze tweede lezing vandaag

ook mee begonnen: de naamgeving van Jezus. Het is een traditionele tekst voor nieuwjaar. De zoon van de belofte, de aangekondigde redder... krijgt een naam.

Een naam zegt in de bijbel veel, soms zelfs alles – een naam vertelt wie je bent, wat je doet. Soms zelfs zegt een naam wat je bestemming zal zijn, wat je roeping is. Zo ook bij Jezus: *'de Here redt'* – dat is zijn naam en dat is ook zijn boodschap, zijn missie, zijn leven. Een naam met een belofte. Zo'n belofte kan boven het leven van een mens blijven hangen, zonder dat het ooit waar wordt. Maar als je een naam krijgt, als die naam over je wordt uitgeroepen, dan verandert er wat. Het heeft het lot van Jezus bepaalt, tot in de dood en verder...

We hebben dat begin dit jaar heel concreet gemaakt in deze kerk. We zijn gewoon op nieuwjaarsmorgen elkaar het goede te wensen. Soms is dat een holle frase, die je elkaar op straat toeroept: 'Gelukkig Nieuwjaar'. Maar andere keren wensen we iemand die ons dierbaar is het goede toe in hele concrete woorden. We geven dan een naam aan onze wens voor iemand, heel concreet, heel gericht. En dat is nooit vrijblijvend – zo'n wens, zo'n woord van verwachting en hoop geeft nieuwe moed en kracht. Ik hoop dat iedereen van ons dat kent in zijn leven, die levensgevende kracht van de goede woorden op het goede moment.

En ook op een andere manier doen we dat dezer dagen, namelijk met het uitspreken van goede voornemens. Sommige mensen doen dat al lang niet meer omdat ze bang zijn dat het na 2 januari allemaal weer hetzelfde liedje is... En toch is het belangrijk om zo nu en dan (en waarom dan niet op oudejaarsavond) hardop uit te spreken wat je van plan bent te doen of te veranderen. We spreken het soms niet uit (laat staan dat we het opschrijven) omdat we misschien zelfs wel bang zijn om werkelijk te veranderen.

Vorig jaar hebben we in deze kerk, met een klein gezelschap, beide gedaan: naam geven aan goede wensen, voor onszelf of voor iemand die ons dierbaar is. En ook: naam geven aan een voornemen. Sommigen van ons hebben dat toen zelfs opgeschreven en aan iemand gegeven, of het zorgvuldig bewaard in een binnenzak of bijbeltje. Ikzelf draag wat ik toen heb opgeschreven, altijd bij me als ik voorga in een kerkdienst – het is dit briefje: 'ik word predikant'. Het was een besluit dat in de laatste weken van 2005 was gerijpt en wat ik hier, op deze plek, nu bijna een jaar geleden nam en opschreef. Wat dat voor mij zou betekenen, wist ik niet. Dat ik een jaar later hier mijn afscheid zou houden om naar een pastorie te verhuizen (zij het als kerkelijk werker) had ik niet kunnen denken. Maar dat besluit, op dat moment, heeft zo ontzettend veel in werking gezet en veranderd in mijn leven.

Weet u nog, wat u zich voornam vorig jaar? Weet je nog wat je opschreef? Weet je nog, wat je stilletjes hoopte, misschien wel stilletjes hebt gebeden, toen je na

een lange nieuwjaarsnacht eindelijk in bed lag? Weet je nog wat je verwachtte van het nieuwe jaar? Weten wij nog wat we hoopten voor de kerk, wat onze plannen waren, waar we bang voor waren? En nu, waar ben je nu? Wat is er van geworden? Wat voor kerk zijn we nu? Dat zijn beslist geen makkelijke vragen! Soms immers lopen dingen heel anders dan we dachten of hoopten, terwijl we heel goed weten dat het een gevolg is van de keuze die we maakten.

We lazen over de naamgeving van Jezus op 1 januari 2006. Nu lezen we verder. Jezus kreeg een naam en werd de tempel binnen gedragen – deze Jezus wordt binnengedragen in het verhaal van God met de mensen. Maar wat gaat dat betekenen – voor hem en voor de mensen om hem heen? *'God redt'* – betekent dat het aanbreken van een tijd van vrede en harmonie? *'God redt'* – betekent dat een tijd van oordeel en vrijspraak, een tijd van definitieve keuzes en finale beslissingen? *'God redt'* – wat gaat deze naam betekenen, hoe gaat deze naam waar worden?

Niemand die het nog weet. Hoewel, er zijn twee oude mensen (Simeon en Hannah) die er dingen over zeggen. Zij zien met de ogen van de ouderdom, een diepe blik door het verleden gescherpt. Zij zien met de ogen van geloof.

Simeon zingt niet alleen de lof, Simeon dankt niet alleen God voor dit kleine kind, hij waarschuwt ook: 'Door deze zoon van jou, Maria, zullen velen ten val komen en anderen zullen juist door hem opstaan. Hij zal een teken zijn dat betwist wordt. En door je eigen ziel zal een zwaard gaan.' Dat is, bij alle lof die er gesproken is, geen eenvoudige boodschap. 'Want', zo zegt hij verder, 'de gezindheid van velen zal aan het licht komen'. Dat maakt de boodschap van het evangelie niet bepaald tot een makkelijk *feel-good* verhaal. Want dat is immers wat we altijd proberen te vermijden: wij willen niet dat mensen diep in ons binnenste kijken... wie weet wat ze daar allemaal tegenkomen!

En juist *dat* zal de redding blijken te zijn die Jezus brengt en heeft gebracht: hij haalt tevoorschijn wat er in ons leeft... ons diepst verlangen, onze diepste angst, onze schoonheid en onze lelijkheid. Als we in aanraking komen met deze Jezus en zijn woorden een appèl op ons leven gaan doen - 'laat alles achter en volg mij' -, dan wordt duidelijk waar we werkelijk voor leven. Jezus dwingt door zijn woorden en door zijn eigen leven tot keuzes, niemand kan schouderophalend verder lopen... Je komt ten val of je staat op, maar in alle gevallen gaat er een zwaard door je ziel. En nee, dat is geen makkelijke, sexy boodschap. Dat is een lastig verhaal!

Dat ligt allemaal verscholen in die naam. Maar het ligt voorlopig ook nog allemaal verscholen in de toekomst. Aan het eind van dit verhaal lezen we dat Jozef en Maria teruggaan naar Nazareth en dat het kleine jongetje Jezus

opgroeide, sterk werd en wijs. Het gewone leven lijkt weer zijn loop te krijgen na alle opwinding van het Kerstverhaal.

Zo lijkt het ook bij ons vaak te gaan na de goede wensen en de goede voornemens op 31 december en 1 januari – het leven neemt zijn loop weer en we vergeten wat we zeiden. Maar wie werkelijk de naam, de woorden van zijn wens of voornemen heeft uitgesproken, die mag er op vertrouwen dat er wat gebeurt. Woorden doen *altijd* wat, woorden scheppen *altijd* een nieuwe werkelijkheid!

En nee, dan is het dus allerm minst zeker dat het ook allemaal makkelijk en leuk gaat worden. Wie heeft verlangd naar kracht en gezondheid zal merken daarmee ook verantwoordelijkheid te hebben gekregen. Wie streeft naar een goede en liefdevolle relatie, zal ontdekken ook te moeten lijden. Wie gebeden heeft om een levende kerk zal merken dat die begint bij de eigen navolging en gehoorzaamheid aan de woorden van Jezus. Wie een naam geeft aan zijn dromen zal bereid moeten zijn om ook te vechten voor die dromen. Persoonlijk en als kerk.

Zijn de eens gemaakte keuzes nu onomkeerbaar? Zijn we met onze verlangens en onze wensen een pad opgestuurd zonder zijwegen? Eens een naam, altijd een naam? Dan heeft het inderdaad geen zin om het jaar te overdenken. Maar zo is het niet. We lezen in Jesaja 62 over een nieuwe toekomst voor het oude Israël, dat zo hopeloos verdwaald was en in ballingschap terechtgekomen was. 'Men zal je noemen bij een nieuwe naam, die de Heer zelf heeft bepaald.' zegt Jesaja! Dat kan dus: een nieuwe naam, een nieuwe bestemming, een keuze om een andere weg te gaan.

Daarom hoop ik dat we vandaag de moed zullen vinden om te kijken, om eens in de spiegel te kijken. Ook vandaag, 31 december 2006, oudejaarsdag kan een keerpunt zijn, voor jou en u persoonlijk en voor ons als gemeente. Er kunnen nieuwe woorden klinken, er kan een nieuwe naam over de toekomst worden geroepen.

Ik wens u een goede jaarwisseling en een gezegend nieuw jaar!

Amen